

vet foretrukket en Termin i Mai Maaned og i November som umiddelbart gaaende efter Flyttetid. Jeg tror, at det vil vise sig her, ligesom i alle andre Forhold, at Friheden vil være lige saa godt i den Enes som i den Andens Interesse. Jeg skal ikke bestride, at under visse Forhold kan en Formynders Lovgivning være berettiget; men naar jeg ser hen til disse Forholds Bestaenhed i det Hele, tror jeg ikke, at en saadan Lovgivning vil være paa sin Plads, og jeg skal ikke negte, at for mig ser det meget besynderligt ud nu ved ubtryffeligt Lov at stadfæste, — hvilket vil ske, naar Wndringsforslaget bliver vedtaget — denne forældede Bestemmelse fra en langt tidligere Tid, til hvilken man vistnok ikke har noget Sideslykke i nogenformhelst anden Lovgivning; jeg mindes i det mindste ikke noget. Det vilde være høist besynderligt, hvad vilde man sige, om man nu vilde fastsætte — og derfor vilde affurat de samme Grunde tale — at Flyttetid skulde være lovbestemt, saa at dersaa ikke maatte afvises ved Kontrakt, selv om Parterne havde Lyft dertil? Efter min Formening kunne affurat de samme Grunde tale derfor; men Tingene er den, at i det virkelige Liv indrette Folk sig af sig selv paa en forstandig Maade, medens det forekommer mig, at den ærede Forslagsstiller i sit Forslag væsentlig er gaaet ud fra den Antagelse, at, naar Friheden blev indført, vilde Alt blive indrettet paa den mest usforstandige Maade.

Wellemann: Jeg skal tillade mig en Bemærkning med Hensyn til det Exempel, som blev omtalt før, og som maaske har gjort et vist Indtryk paa Nogle, nemlig det Exempel, at en Mand, der skal betale en Prioritet til den 11te December, faaer det Svar, at han ikke kan faae Penge undtagen i September eller Martz. Jeg vil blot nævne en Udvei ved Siden af dem, der her ere blevne omtalte, hvilken jeg tror vil blive meget almindelig benyttet, den nemlig, at Debitor i September kommer til sin Kreditor og siger: Nu har Du Penge, giv mig saa Kwittering, saa at jeg kan faae Panteobligationen udslettet. Jeg kan ikke se, at der er nogen Grund for Kreditor til at vægre sig ved at modtage Pengene, NB. naar han, som Forudsætningen er, under den nye Ordning atter kan laane Penge ud i September, thi da taber han Intet; han faaer Rente til 11te September, og naar Omsætningen bliver saaledes, at 11te September bliver en almindelig Omsætningstermin, kunne Pengene strax komme ud, saa at han som sagt ikke taber Noget. Dette, antager jeg, er en Maade, hvorpaa man i det praktiske Liv vil lempe sig, og det forekommer mig i det Hele af denne Forhandling at fremgaa, at de Vanskeligheder, der ere forbundne med at gaa over til den nye Ordning, ikke ere af særdeles Betydning. Er dette nu Tilfældet, saa bør man ikke lade sig affkræffe fra at gaa over til Noget,

der i og for sig er naturligt. Deri tror jeg nemlig, at den ærede sidste Taler har Ret, at paa det privatrettlige Gebet maa man antage, at Forholdene udvikle sig paa en naturlig og med alle Parterens Lær bedst stemmende Maade, naar de udvikle sig frit, saa at det vistnok maa erkjendes for urigtigt og lidet stemmende med Tidens hele Aantemaade, at Staten skulde gribe ind og forsøge at ordne Forholdet. Dersom synes jeg, at selv om der opstaar Smaaanskeligheder ved Overgangen til den nye Tilstand, skal man hellere underlaste sig dem for at komme til en fornustig Ordning af disse Forhold. Desuden ville den Slags Smaaanskeligheder, som ere frembrøvede, være forbundne med enhverformhelst Reform paa det privatrettlige Gebet; der er næsten ingen Reform af de gjældende Forhold med Hensyn til flige Ting, som kan komme i Stand, uden at det generer En og Anden lidt, indtil den nye Maade at betragte Tingene paa kommer i Gang, og derfor forekommer det mig, at man ikke af disse Betragtninger skal lade sig affkræffe fra at gjøre Skridtet helt ud, saaledes at man indfører den naturlige Frihed i dette Forhold baade med Hensyn til Renter og med Hensyn til Kapitaler. Jeg vil blot endnu tilføie et Par Ord i Anledning af de Bemærkninger, jeg ved første Behandling gjorde om Løbedagene. Grunden til, at jeg ikke har stillet Wndringsforslag i den Retning, jeg antydede, er, at jeg har frygtet for derved at komplicere denne Sag yderligere, og da jeg erkjender, at det er ønskeligt, at Loven kommer ud, har jeg frygtet for at gjøre Noget, der mulig kunde lægge den endogaa kun et Palmstraa i Veien. Jeg vil derfor forbeholde mig mulig ved anden Leilighed at bringe det paagjældende Spørgsmaal paa Bane igjen.

Indevrigsministeren: Jeg tror gjerne, man kan give den ærede Forslagsstiller Ret i den Betragtning, at der allerede vil være vundet Meget, selv om Lovforslaget bliver indskrænket til kun at angaa Renten. Men det er for mig af Vigtighed, at man ikke fastholder den bestaaende Lovbegrænsning i Forhold, som efter min Overbevisning bør være Gjenstand for Frihed, naar der ikke kan paavises andre Grunde end de, som den ærede Forslagsstiller væsentligt har gjort gjældende. Det forekommer mig ligesom de sidste ærede Talere, at det er i sin Orden, at der i disse Forhold have al Frihed, og jeg har ikke fjerneste Tvivl om, at Friheden vil bewirke, at Forholdene ordne sig paa en tilfredsstillende og hensigtsmæssig Maade. Jeg er paa ingen Maade fri for at tro, at det ærede Medlem, selv om han har Ret i, at der ellers kan komme forskjellige smaa Vanskeligheder frem, dog i Grunden ikke gjør Debitorerne nogen stor Tjeneste ved at indskrænke Bestemmelsen til kun at angaa Renten. Det ærede Medlem maa tilgive mig, som ogsaa kjender noget til Omsætningsforholdene